

# 1883-02-16

## AFSENDER

Niels Skovgaard

## MODTAGER

Joakim Skovgaard

## FAKTA

Dokumenttype:  
Brev

Afsendersted:  
Rosenvænget

Omtalte personer:  
Christian Blache  
Johan Julius Exner  
Gitte Høyen  
August Jerndorff  
Søren Kierkegaard  
Peder Severin Krøyer  
Ferdinand Meldahl  
Hanne Westengaard  
Kristian Zahrtmann

Arkivplacering:  
Mappe 18 nr. 15 og 15b

## DOKUMENTINDHOLD

Niels Skovgaard skriver om den interne debat i kredsen omkring Kunstakademiet. Han spørger om han skal tilmelde Joakim Skovgaards malerier til en udstilling. Der er tale om værket "Piger og koner som vasker tøj i en å i Halland" fra 1881 og et "italiensk" billede.

## TRANSSKRIFTION

Mappe 18 nr. 15 a + b

Rosenvænget 16 Feb. 1883

|Besvaret|

Kjære Joakim!

Du beder om at høre min mening, vel! den er at det vilde være galskab om vi unge udstillede særskilt. Der var jo nok lidt tale om det lige efter Nytår, nu husker jeg ikke bestemt om det spørgsmål var fremme på vores møde, men jeg synes |at| det |var det| og at det lige straks blev besluttet, ikke at gøre noget Skridt i det på oppositionelt skridt der; i hvert tilfælde har alle her hjemme nylig været med til at vælge til udstillingskommiten, og når de lige har det, vilde det da være latterligt ikke at vilde udstille, og hvorfor gøre sig selv latterlig? så burde man |da| ikke heller have valgt at – og modtaget valg til den ting.

Udstillingskomiteen er Blache, Exner, Heins, Hansen, Jerndorff, Krøyer, Stein og naturligvis Meldahl. Du skriver at det skulde være for at vise at de unge har mindst ligeså megen dygtighed som lemmerne, det tror jeg er aldeles unyttigt; skulde det være de ældre som |det| skulde vises, så siger jeg, at de meget godt kan se det når der udstilles samlet, og er der nogen som ikke kan det, så kan de det såmænd heller ikke når der udstilles hver for sig; |og| skulde det være publikum, så er det såmænd ligeså overflødigt, for alle bladene er jo hvert forår enige om at bearbejde det sådan i den hensende, så at der snarere var grund til at gøre noget, for at vise det, at de lemmerne ikke består af lutter øjer.

Da jeg havde fået Dit brev, hvori Du fortæller, at Du har de forskrevet Dig til Hasselris eller Zartmand, eller hvad det nu |er| var Du har de og gjort, havde vilde

-2-

jeg |egentligt| straks have skrevet til Dig, men det blev ikke til noget, og jeg har gået og haft travlt, og jeg ved ikke hvad, og har da, som jeg vist ikke behøver at fortælle, ikke fået skrevet før nu. Den sag med adressen er der jo mere mening i end i udstilleriet, men jeg er dog ikke af samme mening som Du.

Efter hvad jeg har kunnet mærke, er grunden til nægtelsen egentlig den, at man synes, at der slet ingen ting er vundet ved den nye reform af Akademiet, man siger, 9 mod 23 det er jo intet det de kan jo ingen ting sætte igennem, og man finder at grundlaget (nemlig selvsupleringen) er pine galt, og vil derfor ikke arbejde på det. Min mening er ganske vist også at grundlaget er galt, men jeg synes at man dog skal at arbejde på det indtil videre, fordi jeg ikke kan få i mit hoved at der ingen ting er vundet, foreløbigt er det ganske vist ikke meget, men en gang vilde de (når man var gaet ind på reformen) der ønsker selvsupleringen ophæved, dog blive i flertal [der] i Akademiet, og så vilde det rette øjeblik være kommet til den ordning vi ønsker, og det vilde dog sikkert ikke vare nogen evighed inden det vilde ske, de fleste inde i Akademiet er gamle, jeg indser heller ikke at man ad den vej man går skal komme hurtigere til målet, for der er ingen grund til at håbe, som man kunde ifjor, at kongen og ministeriet går ind på en ordning som

-3-

vi synes om, nu de lige har slået én fast, efter alvorlig overvejelse, (der har været statsråd i den anledning), ja der kan komme et nyt ministerium, men det hjælper neppe, for kongen underskriver såmænd aldrig et forslag efter vores hovede.

Nå! om man nu ikke vilde gå så meget ind helt gå ind på den ny ordning, så kunde man dog for at prøve om der kunde gøres noget, foreløbig vælge 9 ind, de kunde jo altid komme ud igen, og Akademiet havde da ikke vundet det mindste. Jeg er nu fuldkommen overbevist om, at når der blev valgt 9 ind, som vilde tage fat, (det at der har været sådan en enighed i at nægte tyder forresten på at man har været [er] noget bange for at komme ind og tage fat,) da kunde der udrettes ikke så lidt, for der er såmænd mange i Akademiet, der vilde være med til forbedringer, til bevis herfor anfører jeg, hvad Du måske ikke ved, at i Akademiets forslag til omordningen (som ministeren jo ellers næsten ganske har brugt,) var bestemt, at professorerne ved skolerne, ligesåvel som de andre medlemmer, skulde falde for aldersgrænsen af 70 år, det har ministeren strøget, for at slippe for at give dem pension, men det beviser, at Akademiet kan se at det er galt med de gamle professorer, og at det nok kan være villigt til forbedringer.

Når der nu rigtig

-4-

blev taget fat, kunde det dog måske nåes at få de pensioner, og andre forbedringer kunde der vist også være blevet, istedetfor som nu da det ?

vel bliver gående i sin gamle tummerum, det havde dog i alt fald været en prøve værd.

Nå! Hvad Dig personlig angår, da kommer det jo ikke mig ved, enten Du skriver på eller ej, men når Du spørger, så svarer jeg, at der dersom jeg havde været valgberettiget og de andre nu ikke vilde gå den vej jeg synes er den rette, så jeg havde dog måske, skønt jeg er ikke sikker på det, fulgt trop, for ikke at svække deres kræfter, da jeg jo hvad tingen selv angår er enig med dem; men som ikke valgberettiget hvor jeg ikke er nødt til at træffe et valg holder jeg mig absolut udenfor, selv om det kunde ske at Akademiet gav én udstillingsmedallien, så kunde man da nægte at tage imod den, og hvert tilfælde kunde man så altid, når man på den måde blev valgberettiget slutte sig til oppositionen, fordi man havde den medalie behøvede man da ikke at støtte Akademiet.

Til slutning vil jeg kun bemærke at jeg finder, det er en væmmelig agitation de har ført der nede, hvad er det for noget at trække op med Søren Kirkegaard og Corsaren, og med at stemple dig, dersom Haselris havde talt om at stemple mig, ved jeg knap om jeg havde dyet mig for at vise ham døren, nå! det kommer jo ganske an på hvordan han kom med det, det ved jeg jo ikke noget om, så jeg skal ikke dømme om den ting.

Nå! nu er klokken 1 og jeg skal til fransk

|i morgen tidlig. Godnat!|

-5-

Brev 15b

17de februar

Ja! I går aftes leverede jeg jo rigtignok en ordentlig lang forklaring, den bliver skam rar for Dig at tykke, nu skal jeg se om jeg idag kan levere noget lystelig, det bliver vist ikke store sager, og først må Du også døde et par forretninger. Jeg var oppe i Hanbergs butik og spurgte, og fik at vide, at det er en tysk, eller måske, ja nu kan jeg skam ikke huske det; en Italiensk tolk som det drejer sig om, vil Du ikke nok lidt snart, for at jeg kan få det besørget inden jeg rejser, lade mig vide, om du så kan huske om den er betalt, jeg har ikke kunnet finde nogen regning på den. Jeg har fået pengene fra fru Lautrup. Der boer nok ingen i Goldschmidts sted, som kan give mig deres adr: siger Cathrine, men jeg skal gå til hans butik, der må jeg vel kunde få den. Du må også endelig snart give mig besked om jeg skal anmelde Dine billeder til udstillingen, ja Arons torp skal der jo ikke, men vel vaskerpigerne og Dit italienske

-6-

de skal være indmeldt inden 10de Marts og Du må lade mig vide, hvad jeg skal kalde dem samt prisen o.s.v. Dine vadskepigier ser rigtig godt ud i rammen, den koste 62 kr, men jeg vil ikke bestemme noget, det skal Du og give mig besked. Husets kasse er snart ganske tom, så jeg ved snart ikke hvordan jeg skal klare Dine udgifter, nå! jeg kommer vel til at låne Dig. Nu håber jeg ikke at jeg har glemt noget af de mange småting som er til bunken.

Ja Cathrine har vist fortalt Dig om den store opera, som vi skal optræde i, Du går ganske vist og slikker dig om munden, når jeg fortæller at jeg skal kysse alle damerne, undtagen Cathrine, ja når jeg tænker mig om så skal jeg vist heller ikke kysse en lille norsk frøken Gerdrum, men frøken Petersen og en frøken Nivenhøjs (dette er stavet efter ? lyden) skal jeg da, nå! jeg kommer vel til at give nogle smask i luften og se om jeg kan bilde tilskuerne ind at det er kys. Medfølgende fotografier er den overraskelse

-7-

som Ludvig har forberet Dig på, de er blevet til på den måde, at han i julen havde lånt et fotograf aparat, og så gik vi med en mageløs ivrighed og fotograferede, resultaterne er vel ikke glimrende, men de er dog ganske morsomme at have.

| Hør Du ved da vel at frøken Westengård er død for en 14 dage siden. Fru Høyen er meget sløv og lidende. |

-8-

(Du spørger, hvad jeg bestiller, foruden at radere, ja alt muligt omtrænt, men desværre får jeg derfor næsten ingenting udrættet. Det vigtigste er at jeg maler mig selv, men hvad mon det bliver til?) Nå nu må jeg skam standse, dersom jeg vil have middagsmad i dag, for brevet må ikke ligge til i morgen. Jeg skal hilse fra Molktes og mange, mange andre. Hils Du også og lev vel. Niels

#### **OMTALTE VÆRKER**

\*Koner og Piger byger Tøj i en å i Halland\*, 1881. Skovgaard Museet. Nr. 19.588.

Posenvængt 18 Feb. 1883.

Kjære Jakob. Devars

Du beder om at høre min mening, vel! den  
er, at det vilde være galstab om vi unge udelte  
ledet detski. Der var jo nok lidt tale om  
det lige efter Nytaar, nu husker jeg ikke,  
bestemt om det spørgsmål var fremme paa  
vores møde, men jeg synes <sup>at</sup> ~~det~~ <sup>var det</sup> ~~og~~ at det  
lige straks blev besluttet, ikke at gjøre noget  
~~specielt~~ ~~i den~~ ~~ve~~ ~~op~~ ~~positionelt~~ ~~skridt~~ ~~der~~;  
i hvert tilfælde har alle her hjemme  
nylig været med til at vælge til udstillings-  
komiteen, og naar de lige har det, vilde  
det da være latterligt ikke at vilde  
udstille, og hvorfor gjøre sig selv latterlig?  
Så burde man ikke heller have valgt  
at og modtaget valg til den ting.  
Udstillingskomiteen er Blache, Exner, Stein,  
Hansen, Jendoff, Thøyer, Stein, og naturlig-  
vis Meldahl. Du skriver at det skulde  
være for at vise at de unge har mindst  
ligeså megen dygtighed som lemmene,  
det tror jeg er aldeles unyttigt; skulde  
det være de ældre ~~så~~ ~~dygtighed~~ ~~vise~~, så  
siger jeg, at de meget godt kan se det  
naar der udstilles samlet, og er der nogen  
som ikke kan det, så kan det det samlet  
heller ikke naa der udstilles hver for  
sig; skulde det være publicum, så er  
det sømænd ligeså overflødig, for alle  
bladene er jo hvert for sig enige om  
at bearbejde det sådan i den henseende,  
så at der snarere var grund til at gjøre  
noget, for at vise det, at de lemmene  
ikke består af latter tjør.

Da jeg havde fået Dit brev, hvor Du  
fortæller, at Du har ~~hævet~~ forstrevet Dig til  
Hasselris eller Fartmand, eller hvad det  
nu er Du har ~~gjort~~ ~~gjort~~, ~~hvor~~ vilde

jeg straks have skrevet til Dig, men det blev  
uden til noget, og jeg har gaaet og lidt travlt,  
og jeg vil ikke have, at jeg de, som jeg  
vil ikke lade mig at fortælle, ikke føler  
skrevet fra mig. Den dag med med  
adressen her der jo mere mening,  
end den i udstillingen, men jeg er dog  
ikke af samme mening som Du.  
Efter hvad jeg har kunnet mærke, er  
grunden til nægelsen egentlig den, at man  
synes, at der skal være ting i vundet  
ved den nye reform af Akademiet, man  
siger, I mod 23 det er jo intet, at de  
kan jo ingen ting sætte igennem, og  
man finder at grundlaget (mens selve  
suppleringen) er min gæst, og vil derfor  
ikke arbejde på det. Min mening  
er ganske vist også at grundlaget er  
galt, men jeg synes at man dog  
skal arbejde på det indtil videre,  
fordi jeg ikke kan få i mit hoved  
at der ingen ting er umønt, forlæst  
er det ganske vist ikke meget, men en  
gang vilde de (når man var gæst ind  
på reformen) der findes selvudviklingen  
oplyst, dog blive i flertal der i Akademiet,  
og de vilde det rettere tydeligt være kommet  
til den ordning vi ønsker, og det vilde dog  
skint ikke være nogen enighed inden det  
vilde ske, de fleste inde i Akademiet er  
gamle, jeg indser heller ikke at man  
ad den vej man går skal komme hurtig  
til målet, for der er ingen grund til at  
håbe, som man kunde i føle, at Kongen og  
ministeriet går ind på en ordning som

vi synes om, men de lige kan stå på  
fast, efter alvorlig overvejelse (der har været  
stetværd i den anledning), jo der kan  
komme et nyt ministerium, men det betyder  
næppe, for Kongen understøtter den end  
aldrig et forslag efter vores ønske.  
Når om man nu ikke vilde gå det  
ind på helt gå ind på den ny ordning,  
da kunde man dog for at prøve om  
der kunde gøres noget, forlæst vælge  
I ind, de kunde jo altid komme ud  
igen, og Akademiet havde da ikke  
vundet det mindste. Jeg er nu faldet  
Kommen overbevist om, at når der blev  
valgt I ind, som vilde tage fat, (det  
at der her været sådan en enighed i at  
næste tydelig forresten på at man træder  
været noget bang for at komme ind  
og tage fat,) da kunde det advettes ikke  
da lidt, for der er såmænd mange  
i Akademiet der vilde være med til  
forbedringen, til hvis hofte anfører  
jeg, hvad Du måske ikke ved, at  
i Akademiet forslag til omordningen  
(som ministeren jo ellers næsten ganske  
har brugt) var bestemt, at professorerne  
ved Hølsene, ligesåvel som de andre  
medlemmer, skulde falde for aldersgrænse  
af 70 år, det har ministeren strøget, for  
at slippe for at give dem pensioner,  
men det berører, at Akademiet kan  
se at det er galt med de gamle professorer  
og at det nok kan være villet til  
forbedringen, i hvad der nu rigtig blev



taget fat, kunde det dog måske naars at  
fa<sup>o</sup> de pensioner, og andre forbeholdninger  
kunde der vist ogsaa være blevet, istaetfor  
som nu da det vel bliver gaende i sin  
gamle tammervann, det havde dog i alt  
fald været en prøvne værd.  
Nå! Hvad Dig personlig angår, da kommer  
det jo ikke mig ved, enten Du skriver på  
eller ej, men når Du spørger, så svarer  
jeg, at dersom jeg havde været valgberettiget  
og de andre nu ikke vilde gå den vej  
jeg synes er den rette, så havde jeg dog  
måske, skønt jeg er ikke tilbøjelig på det,  
fulgt trods, for ikke at svædne deres kredse,  
da jeg jo hvad tingene selv angår er  
enig med dem: men som ikke valgberettiget  
giver jeg ikke et ord til at træffe et valg,  
holder jeg mig absolut udenfor, selv om  
det kunde ske at Akademiet gav en udstilling  
medallion, så kunde man da nægte at tage  
imod den, og i hvert tilfælde kunde man  
så altid, når man på den måde blev valgt  
berettiget, slutte sig til oppositionen,  
fordi man havde den medalie betydet  
man da ikke at støtte Akademiet.  
Til slutning vil jeg kun bemærke at  
jeg finder, det er en væmmelig agitation  
de har ført der ned, hvad er det  
for noget at træde op med Løren Klirke  
gård og Consarna, og med at stemple Dig  
dersom Kasselvis havde talt om at stemple  
mig, ved jeg knapt om jeg havde dygt mig  
for at vise ham døren, nå det kommer  
jo ganske an på hvordan han kom med  
det, det ved jeg jo ikke noget om, så  
jeg skal ikke domme om den ting.  
Nå nu er klokken 1 og jeg skal til fransk



17de febr

Ja! i går aften leverede jeg jo rigtig nok en  
ordentlig lang forklaring, den bliver skam  
nå for Dig at tykke, nu skal jeg se  
om jeg idag kan levere noget lystelig,  
det bliver vist ikke store sager, og  
først må Du også sige et par formin-  
ninger. Jeg var oppe i Haubergs butik  
og spurgte, og fik at vide, at det  
er en tysk, eller måske, ja nu kan jeg  
skam ikke huske det, en Italiensk tolt  
som det drejer sig om, vil Du ikke  
nok lidt snart, for at jeg kan få  
det bestemt inden jeg rejser, lade  
mig vide, om Du så kan huske om  
den er betalt, jeg har ikke kunnet finde  
nogen regning på den. Jeg har fået  
pengene fra fru Lantzen. Der bor nok  
ingen i Goldschmidts sted, som kan give  
mig deres adr. siger Cathrine, men jeg  
skal gå til hans butik, der må jeg  
vel kunde få den. Du må også  
endelig snart give mig besked om  
jeg skal anmelde Dine billeder til  
udstillingen, ja Aarstorp skal der jo  
ikke, men vel vaskerisere og Dit italiensk

de skal være indmeldt inden 10de Marts  
og Du må lade mig vide, hvad jeg skal  
kalde dem samt prisen o.s.v. Dine  
vadskepriser ser rigtig godt ud i rammen,  
den koster 62kr, men jeg vil ikke  
bestemme noget, det skal Du og give  
mig besked. Husets kasse er snart  
ganske tom, så jeg ved snart ikke hvordan  
jeg skal klare Dine udgifter, når jeg  
kommer vel til at løse Dig. Nu håber  
jeg ikke at jeg har glemt noget af den  
mange stunting som er til brude.  
Ja Cathrine har vist fortalt Dig om  
den store opera, som vi skal optræde  
i, Da går vist og slukker Dig om  
munden, når jeg fortæller at  
jeg skal kysse alle damerne, undtagen  
Cathrine, ja når jeg tænker mig om  
så skal jeg vist heller ikke kysse en  
lille norsk frøken Gerdoum, men  
frøken Petersen og en frøken Nivenbrøjs  
(dette er stamt efter ~~marret~~ lyden) skal  
jeg da, når jeg kommer vel til at give  
noget smask i luften og se om jeg kan  
bilde tilskuerne ind et det er kys.  
Medfølgende fotografier er den overraskelse



Her Du ved de vil at frktnen *W. Langgaard*  
er lidt for en 14 dages tid. *frktnen*  
er meget lidt nu, og *Langgaard*  
at have. *Langgaard*  
som Ludvig har forberet Dig på, de er  
blevet til på den måde, at han i julen  
havde lånt et fotografapparat, og så  
gik vi med en magels irrighed og foto-  
graferede, resultaterne er vel ikke glim-  
rende, men de er dog ganske morsomme  
at have.

(Du spørger, hvad jeg bestiller, foruden  
at rade, ja alt muligt omtrødt,  
men desværre får jeg derfor næsten  
ingen ting udrettet. Det vigtigste er  
at jeg maller mig selv, mig hvad mon  
det bliver til?) Nå ~~men~~ må jeg skam  
standse, dersom jeg vil have middagsmad  
i dag, for brevet må ikke ligge til i morgen.  
Jeg skal hilse fra Moltke og mange, mange  
andre, hils Du også og lev vel. Niels.